

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 23. srpna 2023
č. j. MSP-764/2021-ODKA-SPZ/4
Počet listů: 2
Přílohy: 2

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. M. L., - stížnost pro porušení zákona

Přílohy: trestní spis Okresního soudu v Olomouci sp. zn. 31 T 161/94
trestní spis býv. Vojenského obvodového soudu v Olomouci sp. zn. 1 T 136/92

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podávám ve prospěch obviněného M. L.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému trestnímu příkazu Okresního soudu v Olomouci ze dne 13. 7. 1994, sp. zn. 31 T 161/94.

Napadené rozhodnutí

1. Na základě obžaloby podané dne 27. 6. 1994 Okresním státním zastupitelstvím v Olomouci pod sp. zn. 6 ZT 227/94 vydal Okresní soud v Olomouci trestní příkaz sp. zn. 31 T 161/94 ze dne 13. 7. 1994, kterým byl obv. M. L. uznán vinným skutkem právně kvalifikovaným jako trestný čin úmyslného nenastoupení služby dle ust. § 269 odst. 1 trestního zákona, ve znění účinném do 30. 11. 1999, kterého se měl obviněný dopustit tím, že osobně převzal dne 10. 3. 1994

povolávací rozkaz Okresní vojenské správy Karviná, řady G, č. 053967, podle kterého měl dne 5. 4. 1994 do 12:00 hod. nastoupit k výkonu vojenské základní služby k vojenskému útvaru

- 2.
3. , což však ve stanovené době ani později neučinil.
4. Za toto jednání soud uložil obviněnému M. L. dle § 269 odst. 1 trestního zákona s přihlédnutím k § 314e odst. 2 trestního řádu trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců, přičemž výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu 2 let.
5. Proti předmětnému trestnímu příkazu si nikdo z oprávněných osob nepodal odpor a trestní příkaz tak nabyl právní moci dne 26. 7. 1994.
6. Obhajoba obviněného spočívá v tom, že služba v armádě je v rozporu s jeho náboženským přesvědčením a s jeho svědomím. Obviněný je členem náboženské společnosti svědků Jehovových.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

7. Podle čl. 15 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání. Podle odstavce 3 téhož článku nemůže být nikdo nucen vykonávat vojenskou službu, pokud je to v rozporu s jeho svědomím nebo s jeho náboženským vyznáním.
8. Podle čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod nemůže být nikdo trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby.
9. Podle § 11 odst. 1 písm. f) trestního řádu, ve znění účinném v době vydání napadeného rozhodnutí, platilo, že trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem soudu nebo bylo pravomocně zastaveno, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno.

Posouzení předmětné věci

10. V předmětné věci orgány činné v trestním řízení nevezaly v úvahu zásadní skutečnost, která byla zřejmá již před zahájením trestního stíhání, že obviněný byl rozsudkem býv. Vojenského obvodového soudu v Olomouci ze dne 24. 6. 1992, 1 T 136/92 ve spojení s usnesením býv. Vyššího vojenského soudu v Olomouci ze dne 21. 7. 1992, sp. zn. 2 To 51/92, pravomocně uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v ozbrojených silách dle § 269 odst.1 trestního zákona. Tohoto skutku se M. L. dopustil tím, že dne 2. 4. 1992 do 12.00 hod. nenastoupil vojenskou základní službu u vojenského útvaru, jak byl povinen na základě povolávacího rozkazu řady G, č. 074631, který mu byl vyhlášen dne 17. 3.1992 pracovníkem OVS Karviná, a to s poukazem na své náboženské přesvědčení. Z porovnání popisu skutků, pro které byl M. L. trestně stíhán v řízení vedeném v roce 1992 býv. Vojenským obvodovým soudem v Olomouci sp. zn. 1 T 136/92, a v řízení vedeném v roce 1994 Okresním soudem

v Olomouci pod sp. zn. 31 T 161/94, a ze všech v obou řízeních prokázaných skutečností je zřejmé, že M. L. projevoval úmysl trvale nenastoupit vojenskou službu, přičemž si byl vědom možnosti konání civilní služby. Tuto náhradní možnost ze svého náboženského přesvědčení odmítl, aniž byl orgánem vojenské správy k civilní službě vyzván.

11. V této souvislosti je nutné uvést, že v době trestního řízení proti obviněnému M. L., které bylo pravomocně ukončeno trestním příkazem Okresního soudu v Olomouci ze dne 13. 7. 1994, sp. zn. 31 T 161/94, neexistovala sjednocená a zejména správná výkladová praxe při posuzování trvalého úmyslu odvedence nenastoupit vojenskou službu, neboť byla uplatňována trestní odpovědnost za nesplnění každého opakovaného povolávacího rozkazu.
12. V důsledku pozdějších rozhodnutí Ústavního soudu České republiky se ve vztahu k subjektivní stránce skutkové podstaty trestného činu nenastoupení služby v ozbrojených silách podle § 269 trestního zákona se formulovala praxe, podle které trvalý úmysl nenastoupit službu v ozbrojených silách nepředstavuje několik skutků trestného činu dle § 269 trestního zákona, ale je znakem jediného trvajících skutku, který může být postižen pouze jednou. Pokud by se stále uplatňovala praxe opačná, bylo by jejím důsledkem porušení základní zásady trestního práva „ne bis in idem“, která je zakotvena nejen v ustanovení § 11 odst. 1 trestního řádu, ale rovněž na ústavní úrovni v čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod. Jestliže Okresní soud v Olomouci vydal dne 13. 7. 1994 odsuzující trestní příkaz 31 T 161/94 proti obviněnému M. L. pro trestný čin nenastoupení služby v ozbrojených silách dle § 269 odst. 1 trestního zákona, porušil tuto zásadu.
13. S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného M. L., a proto je na místě předmětný trestní příkaz Okresního soudu v Olomouci ze dne 13. 7. 1994, sp. zn. 31 T 161/94, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí zrušit.
14. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

15. S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:
 - 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že trestním příkazem Okresního soudu v Olomouci ze dne 13. 7. 1994 sp. zn. 31 T 161/94, byl v neprospěch obviněného M. L. porušen zákon v ustanovení § 11 odst. 1 písm. f) trestního řádu, ve znění účinném v době vydání napadeného rozhodnutí,
 - 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu toto rozhodnutí zrušil, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu,
 - 3) dále postupoval podle § 271 odst. 1 trestního řádu.